

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Γεωργίας
Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου

**Φυτοϋγειονομικά μέτρα σχετικά με τον
επιβλαβή οργανισμό καραντίνας
*Spodoptera frugiperda***

Δομή παρουσίασης

- Τι κάνει ο φυτοϋγειονομικό έλεγχος.
- Βασική νομοθεσία
- Η Επιτήρηση του φυτικού κεφαλαίου της χώρας
- Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1134 - Ενέργειες

Η απειλή για την υγεία των φυτών

1. Οι συνθήκες: →

Η αύξηση του *Διεθνούς Εμπορίου* σε συνδυασμό με την *Κλιματική Αλλαγή*

2. Η απειλή: →

**ΝΕΟΙ και ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΙ
ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ
ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ.**

3. Το Αποτέλεσμα: →

Η Φυτοϋγεία μιας περιοχής διατρέχει αυξημένο κίνδυνο (φυτικό κεφάλαιο, οικονομία, φυσικό περιβάλλον)

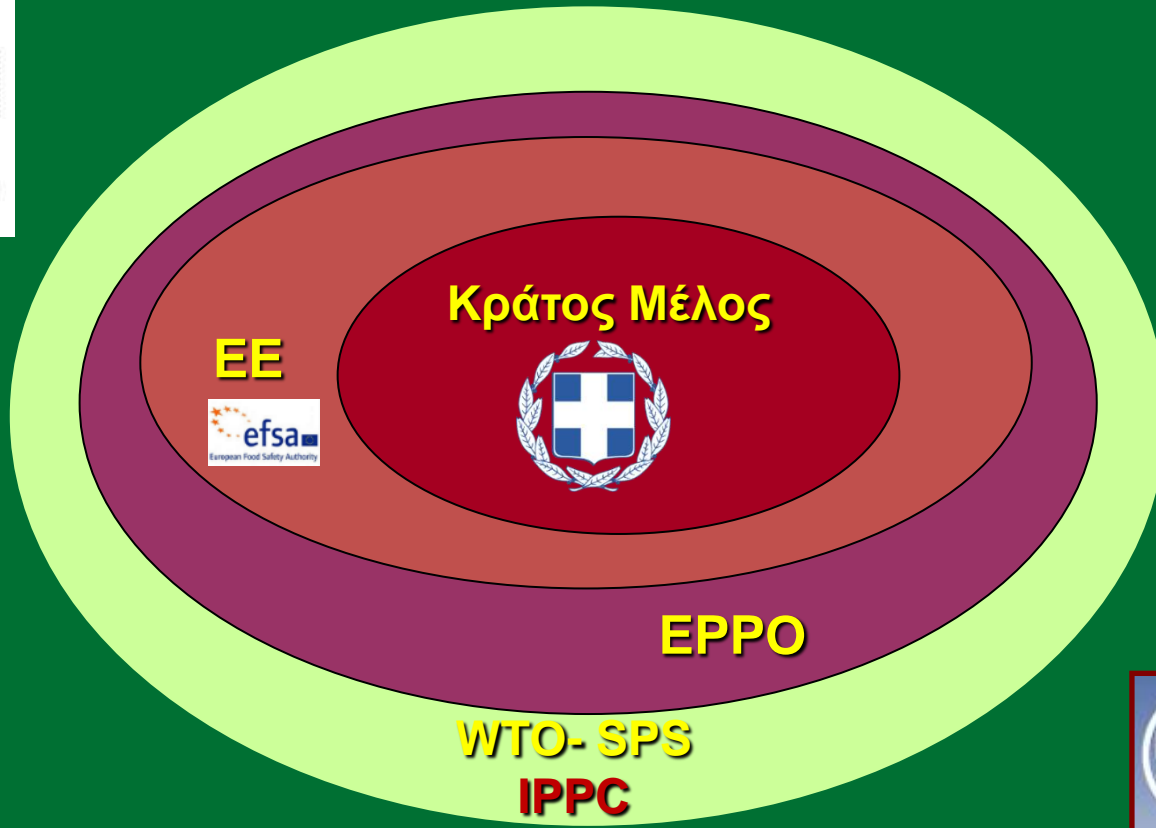
Επιβλαβείς Οργανισμοί Καραντίνας

- Πρόκειται για επιβλαβείς οργανισμούς που δεν υπάρχουν σε μία χώρα ή σε μια περιοχή,
- Έχουν **υψηλή οικολογική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική επίπτωση**,
- Είναι υπό τον επίσημο έλεγχο του κάθε Κράτους.
- Η κάθε Χώρα έχει τον δικό της κατάλογο με επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας.
- Για τις χώρες Μέλη της ΕΕ – Ενιαίος κατάλογος σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2072.

Ανάγκη για λήψη φυτοϋγειονομικών μέτρων σε πολλαπλά επίπεδα

Βασική Φυτοϋγειονομική νομοθεσία

- **Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031** (σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών)
- **Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625** (για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας την υγεία των φυτών)
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072 (>350)**
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1702 (list of priority pests)**
- **Λοιποί εκτελεστικοί και κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί της ΕΕ**
- **Νόμος 2147/1952 (Α' 155)**
- **ΠΔ 37/2021 (Α' 94)** καθώς και συμπληρωματική εθνική νομοθεσία.

Κατάλογος των επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας

Agrilus anxius Gory

Agrilus planipennis Fairmaire

Anastrepha ludens (Loew)

Anoplophora chinensis (Thomson)

Anoplophora glabripennis (Motschulsky)

Anthonomus eugenii Cano

Aromia bungii (Faldermann)

Bactericera cockerelli (Sulc.)

Bactrocera dorsalis (Hendel)

Bactrocera zonata (Saunders)

Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Bühner) Nickle et al.

Candidatus Liberibacter spp., αιτιολογικός παράγοντας της νόσου Huanglongbing των εσπεριδιόειδών

Conotrachelus nenuphar (Herbst)

Dendrolimus sibiricus Tschetverikov

Phyllosticta citricarpa (McAlpine) Van der Aa

Popillia japonica Newman

Rhagoletis pomonella Walsh

Spodoptera frugiperda (Smith)

Thaumatotibia leucotreta (Meyrick)

Xylella fastidiosa (Wells et al.)

Τι περιλαμβάνει:

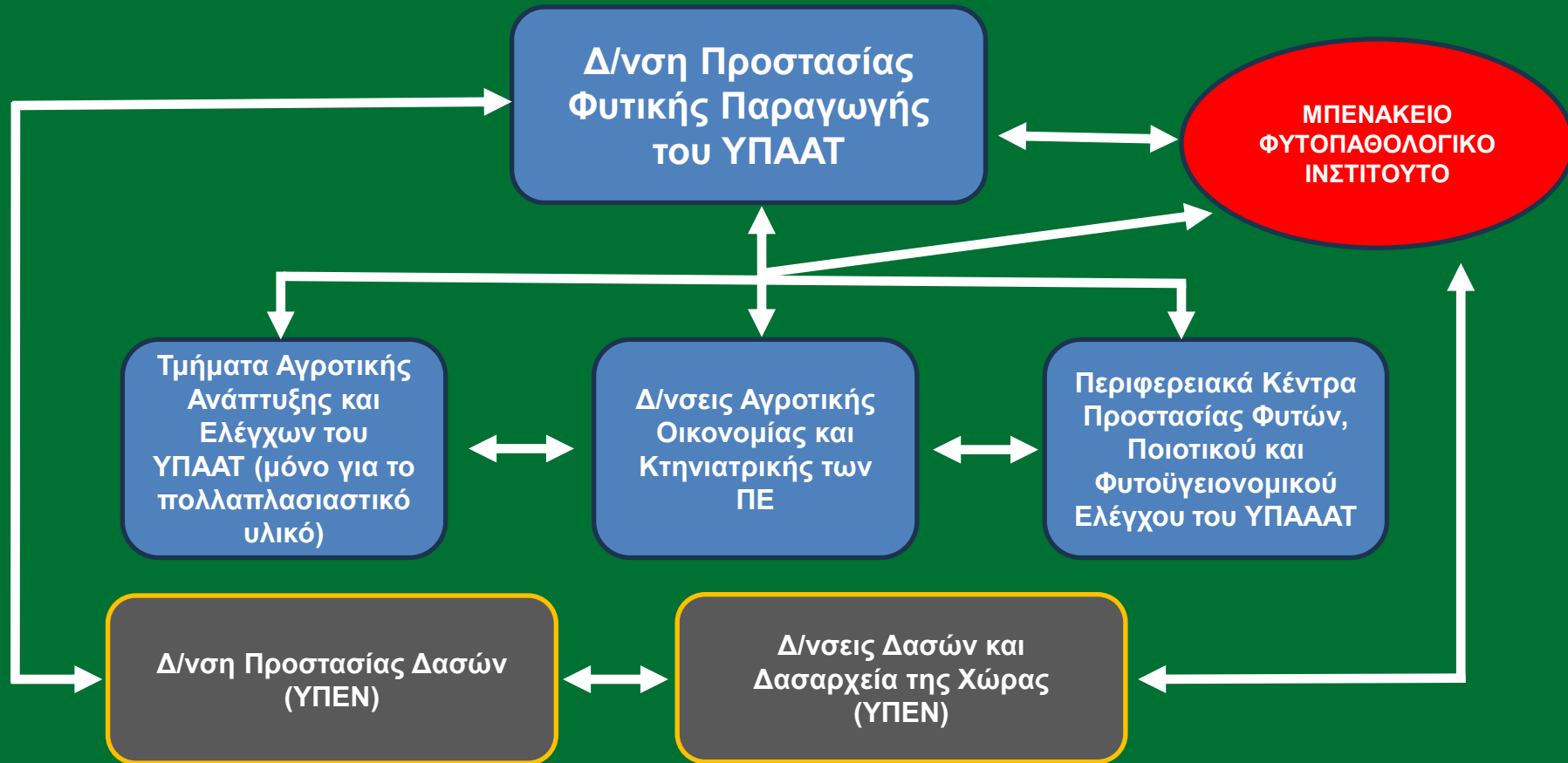
- Ελέγχους στα σύνορα.
- Ελέγχους στις εξαγωγές
- Ελέγχους στην εσωτερική αγορά.

- **ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΦΥΤΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.** Τον έλεγχο για την διαπίστωση της παρουσίας ή μη επιβλαβών οργανισμών (surveys).
- Η λήψη **ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΜΕΤΡΩΝ** για την εξάλειψη ή τον περιορισμό της εξάπλωσης ενός επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας.

Αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου

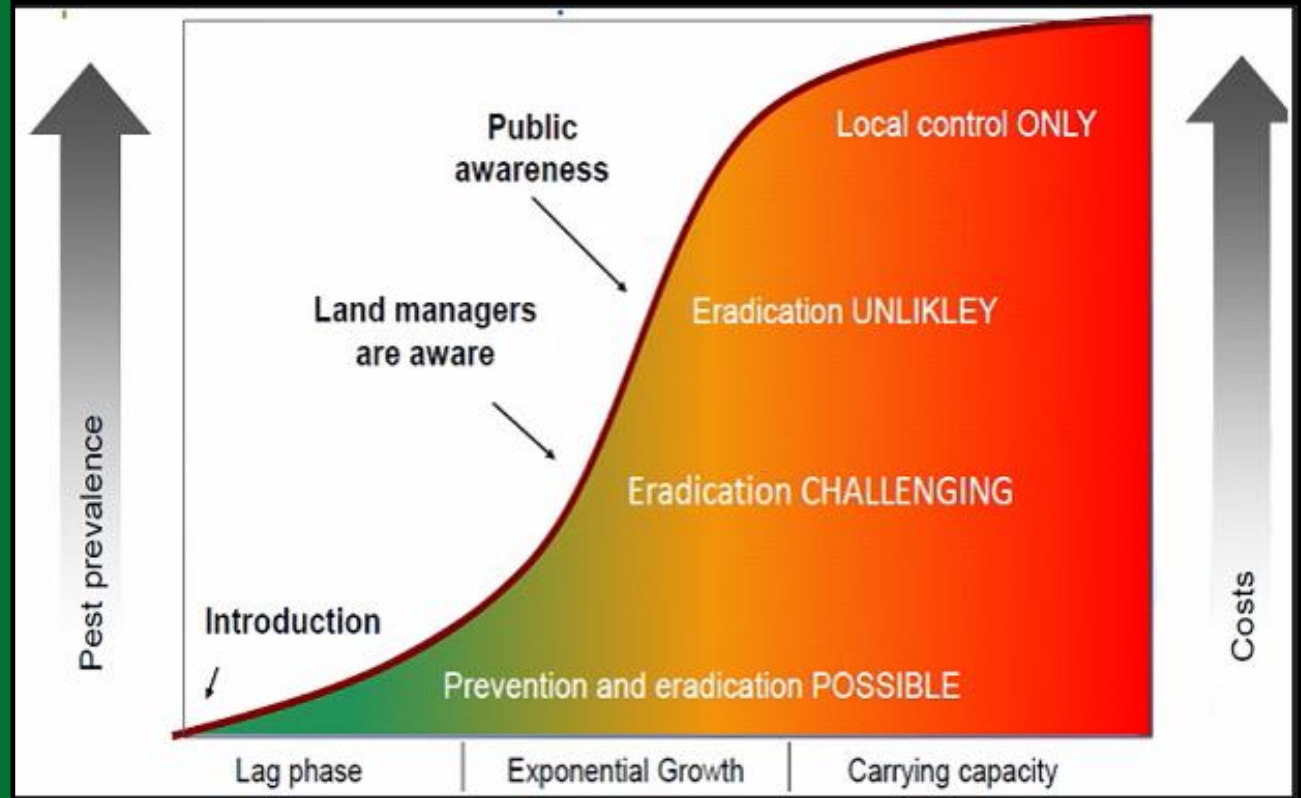

Η ανάγκη για την επιτήρηση του φυτικού κεφαλαίου

- Η πρόληψη είναι η καλύτερη άμυνα για τη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών καραντίνας.

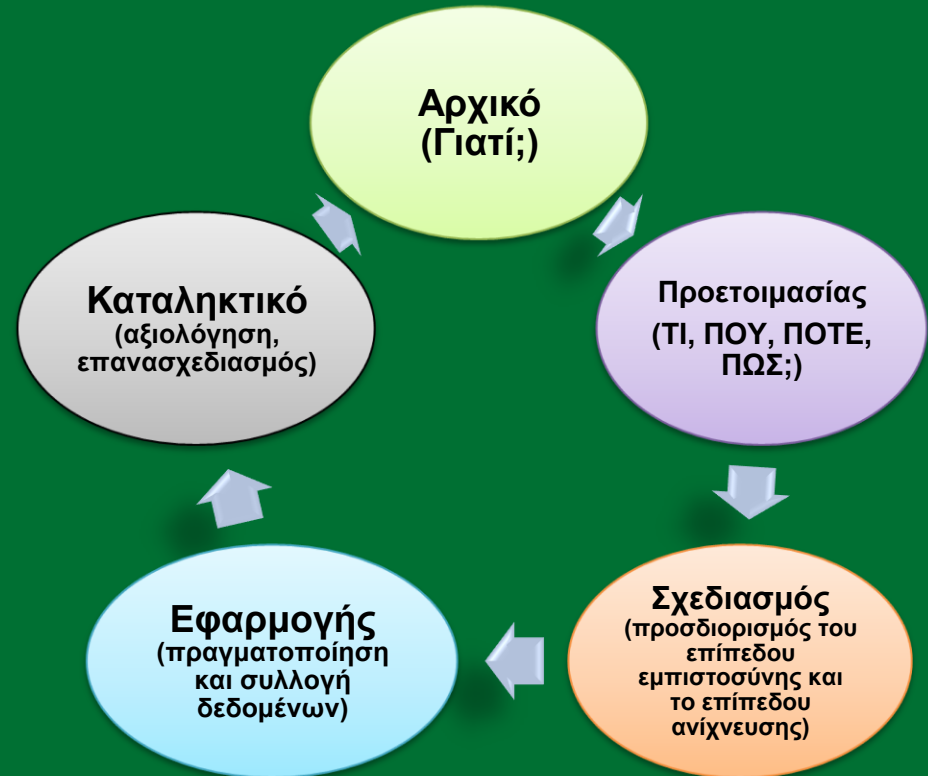
- Η επιτήρηση του φυτικού κεφαλαίου μιας χώρας βοηθάει στην έγκαιρη ανίχνευση επιβλαβών οργανισμών καραντίνας και τη ταχεία απόκριση (άμεση λήψη επίσημων μέτρων).

- Έγκαιρη διαπίστωση είναι το **σημείο κλειδί** που βοηθάει στην εξάλειψη ενός οργανισμού με το μικρότερο δυνατό κόστος σε οικονομικούς και άλλους πόρους

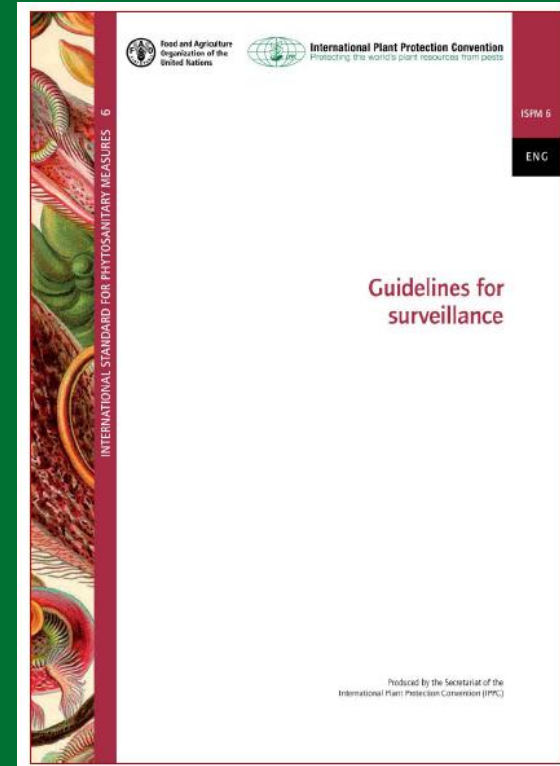
Πως καταρτίζεται ένα πρόγραμμα επιτήρησης της φυτικού κεφαλαίου

- Α) Το αρχικό στάδιο.
- Β) Το στάδιο της προετοιμασίας
- Γ) Το στάδιο του σχεδιασμού της μεθοδολογίας του προγράμματος επιτήρησης
- Δ) Το στάδιο της εφαρμογής
- Ε) και το καταληκτικό στάδιο (εξαγωγής συμπερασμάτων).

Διεθνή πρότυπα που λαμβάνονται υπόψη σε ένα πρόγραμμα επισκοπήσεων

- ISPM 4 (Requirements for the establishment of PFAs)
- ISPM 6 (Guidelines for surveillance)
- ISPM 8 (Determination of the pest status in an area)
- ISPM 17 (Pest reporting)
- ISPM 19

EFSA και επισκοπήσεις

- Εργαλειοθήκη της EFSA για την επισκόπηση επιβλαβών οργανισμών καραντίνας κοινοτικού ενδιαφέροντος (EFSA toolkit).
- Σκοπός η επιβοήθηση των Κ.Μ στον σχεδιασμό και πραγματοποίηση επιστημονικά τεκμηριωμένων επισκοπήσεων.
- Στατιστική επάρκεια. Στατιστικό πακέτο RIBESS+
- Ανάλυση ρίσκου
- Εναρμόνιση μεταξύ των Κ.Μ της Ε.Ε!!!!!!!!!!!!
- >50 Pest Survey Cards με πληροφορίες για Ε.Ο.Κ

PEST SURVEY CARD

APPROVED: 26 June 2020

doi:10.2903/sp.efsa.2020.EN-1895

Pest survey card on *Spodoptera frugiperda*

European Food Safety Authority (EFSA),
Mart Kinkar, Alice Delbianco, Sybren Vos

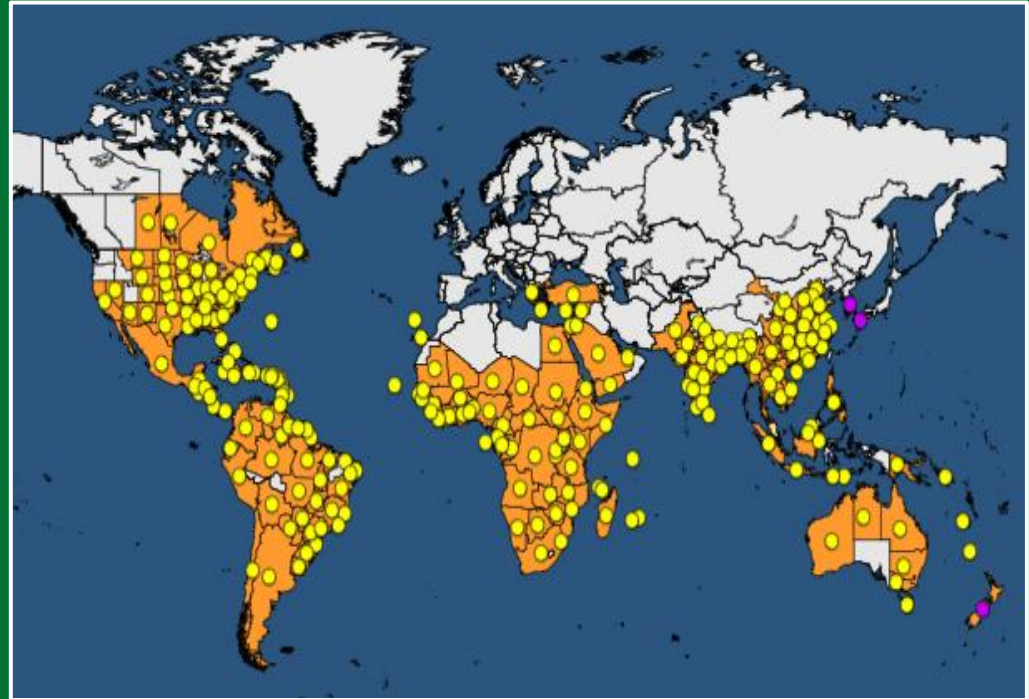
Τεχνικό εγχειρίδιο προς τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές

- Το τρίτο στάδιο ολοκληρώνεται με την δημιουργία τεχνικού εγχειριδίου προς τους ελεγκτές που θα εφαρμόσουν το πρόγραμμα της επιτήρησης. Ένα εγχειρίδιο διαδικασιών επιτήρησης περιλαμβάνει:
  - **Λεπτομέρειες βιολογικού κύκλου, ξενιστές,**
  - **οδηγίες επιθεώρησης και δειγματοληψίας,**
  - **σημεία ελέγχου,**
  - **διαδικασίες – εξοπλισμός – υλικά,**
  - **χρόνος – εποχή επιθεώρησης και δειγματοληψίας,**
  - **που γίνεται η ανάλυση δειγμάτων (επίσημα εργαστήρια) και**
  - **τις διαδικασίες reporting.**

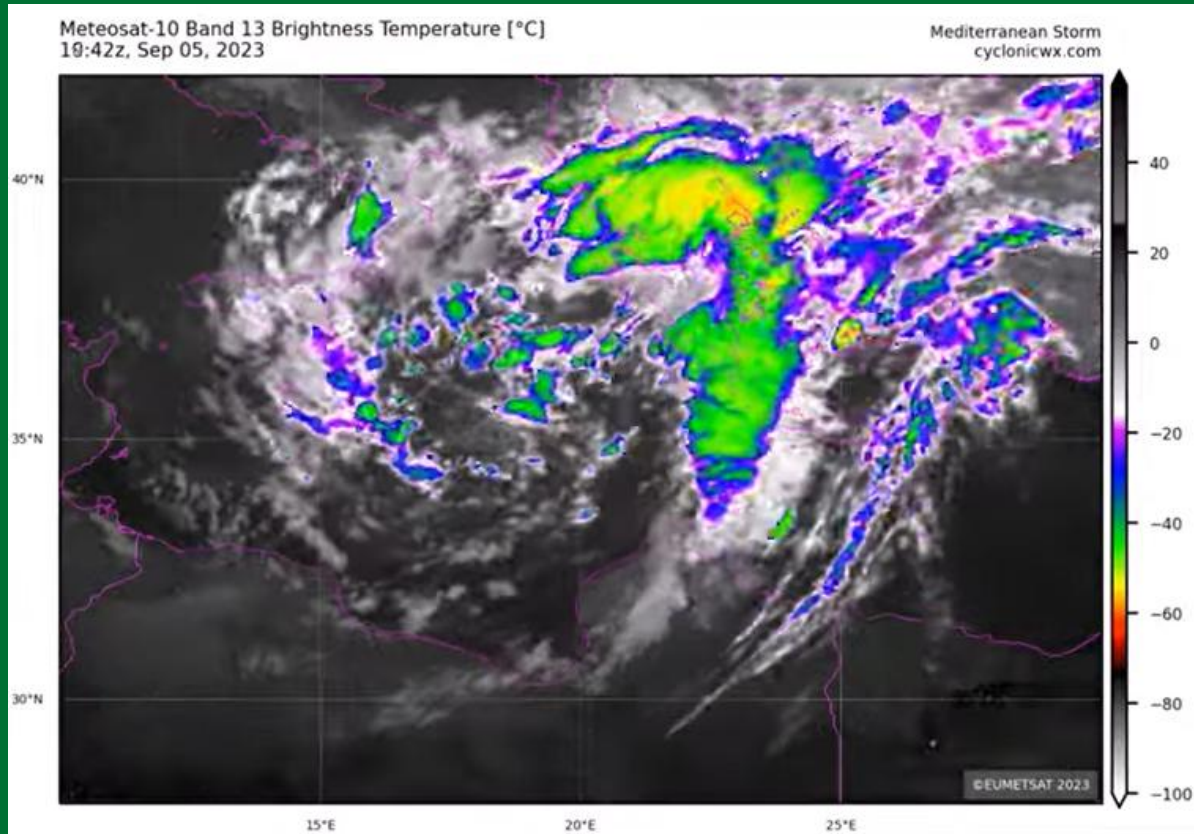
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ	
για τη διαπίστωση της παρουσίας ή μη του φυτοπαθογόνου βακτηρίου <i>Xylella fastidiosa</i> σε καλλιπρωτόνευα ή άλλα φυτά	
<i>Η μεθοδολογία αφορά μόνο στους ετήσιους προγραμματισμένους ελέγχους, δεν αφορά σε ελέγχους που πραγματοποιούνται για έκδοση Φυτοϋγειονομικών Διαφηγίων ή Πιστοποιητικών Φυτοϋγείας. Τα δείγματα, καθώς και τα στοιχεία μακροσκοπικών ελέγχων τα οποία δεν συνοδεύονται από επικία με τα πλήρη στοιχεία και δεν πραγματοποιούνται εντός της χρονικής περιόδου που προβλέπεται στη σχετική μεθοδολογία δεν θα παραλαμβάνονται στο πλαίσιο του προγράμματος. Οι έλεγχοι των επισκοπήσεων πραγματοποιούνται μόνο από Φυτοϋγειονομικούς Ελεγκτές.</i>	
Επισκόπηση φυτών	
Μονάδα ελέγχου	<ul style="list-style-type: none"> • Ελαιώνες (μέση έκταση μονάδας ελέγχου: 1 εκτάριο) • Αμπελώνες (θάλεπε παθογόνο <i>Grapevine flavescence dorée phytoplasma</i>) • Αμυγδαλεώνες (ανάλογα με την έκταση του αγρού, στόχος το 1 εκτάριο ανά έλεγχο) • Κέντρα εμπορίας φυτών-ξενιστών • Λιμάνια • Φυτώρια και κέντρα εμπορίας με φυτά-ξενιστές (σημαντικό να ελέγχεται και η γύρω περιοχή έως 500 μέτρα) • Κεντρικές αναγορές • Λοιπές περιοχές υψηλού κινδύνου (βλ. και §3.1. Τόποι μακροσκοπικών ελέγχων στη σχετική μεθοδολογία)
Περίοδος διενέργειας ελέγχων	Από Ιανουάριο έως Νοέμβριο <u>ανάλογα με τη μονάδα ελέγχου</u> : <ul style="list-style-type: none"> • Ελαιώνες: από Ιανουάριο έως Σεπτέμβριο (το 50% ελέγχεται μέχρι τα τέλη Μαΐου και το υπόλοιπο 50% μέχρι το Σεπτέμβριο) • Αμπελώνες, όπως στο <i>Grapevine flavescence dorée</i> • Αμυγδαλεώνες από Μάιο έως Αύγουστο • Κέντρα εμπορίας φυτών-ξενιστών: από Ιανουάριο έως Νοέμβριο • Λιμάνια: από Ιανουάριο έως Νοέμβριο • Φυτώρια με φυτά-ξενιστές: από Ιανουάριο έως Μάρτιο • Κεντρικές αναγορές: από Ιανουάριο έως Νοέμβριο • Λοιπά σημεία ρίσκου: από Ιανουάριο έως Νοέμβριο
Μακροσκοπικός έλεγχος	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Φυτοϋγειονομικός Ελεγκτής διασχίζει τον οπωρώνα κάθετα ή παράλληλα στις γραμμές φύτευσης των δένδρων ή ακολουθεί πορεία W (ζικ-ζακ) μέσα στον οπωρώνα. Η διαδρομή που θα ακολουθηθεί κατά το μακροσκοπικό έλεγχο θα πρέπει να καλύπτει ένα μεγάλο μέρος του οπωρώνα και να περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές γραμμές φύτευσης, ώστε να επιθεωρείται τουλάχιστον το 20% των δένδρων. • Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα φυτά με συμπτώματα μαρσασιού (δίψας), νέκρωση (καψαλισματος) και έφραση του φυλλώματος.<ul style="list-style-type: none"> ο Δειγματοληψία πραγματοποιείται αφού έχει προηγηθεί μακροσκοπικός έλεγχος. ο Δειγματοληψία πραγματοποιείται κατά τα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται ανωτέρω για τον μακροσκοπικό έλεγχο. <u>Δείγματα συλλέγονται από:</u> ο Ελαιώνες: από συμπτωματικά δένδρα. Αν δεν εντοπιστούν τέτοια δένδρα, τότε οι μονάδες ελέγχου αυξάνονται στο διπλάσιο.
Δειγματοληψία	

Spodoptera frugiperda – Παγκόσμια κατανομή

- Ιθαγενές των τροπικών και υποτροπικών περιοχών της Αμερικής.
- Το 2016 μετανάστευσε στην αφρικανική ήπειρο.
- Το 2018 εμφανίστηκε στην Ινδία.
- Το 2019 επιβεβαιώθηκε η παρουσία του στην Αίγυπτο.
- Το 2020 η παρουσία του στο Ισραήλ.
- Το 2022 η παρουσία του στην Τουρκία.
- Το 2023 διαπιστώθηκε στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην Ελλάδα και την Ρουμανία (πρόσφατα – τέλη Νοεμβρίου 2023)

Medicane (Mediterranean tropical-like cyclones) **DANIEL???????**

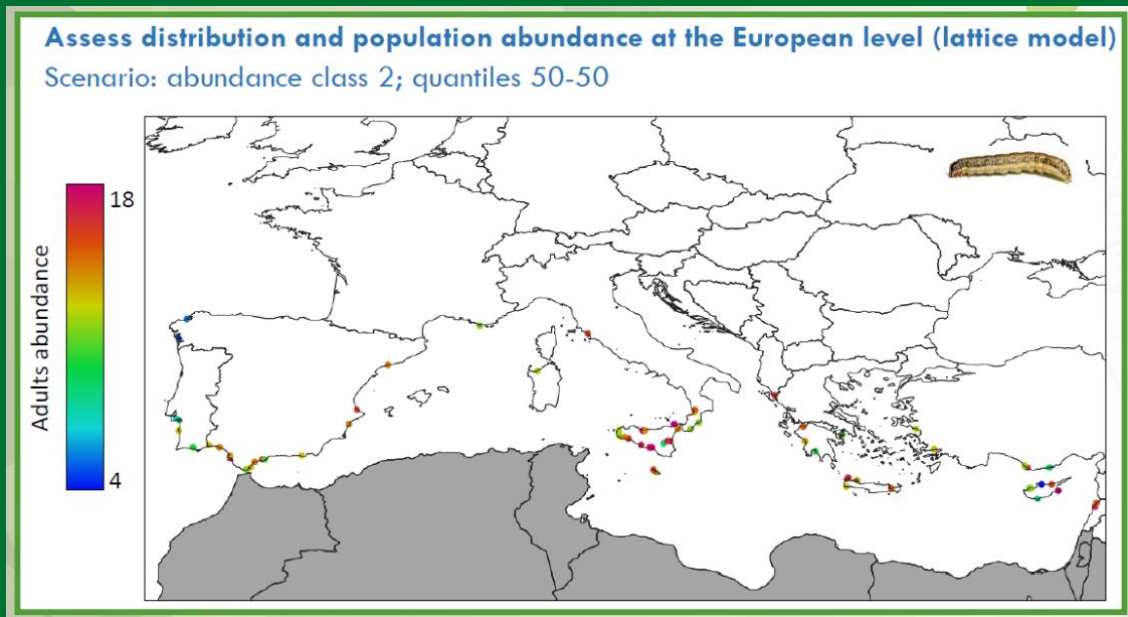
Spodoptera frugiperda – Ελλαδικός χώρος

Περιφερειακή Ενότητα	Ημερομηνία δειγματοληψίας	Ημερομηνία Επιβεβαίωσης
Λακωνία	11/09/2023	20/09/2023
Ανατολική Αττική	14/09/2023	21/09/2023
Λασιθί	15/09/2023	22/09/2023
Ηράκλειο	21/09/2023	26/09/2023
Εύβοια	22/09/2023	29/09/2023
Λέσβος	24/10/2023	31/10/2023
Χανιά	Δεκέμβριος 2023	

- Το *Spodoptera frugiperda* μπορεί να εγκατασταθεί στην Ευρώπη με 3-4 γενιές το χρόνο στις παράκτιες περιοχές της λεκάνης της Μεσογείου και σε ορισμένες θερμότερες περιοχές της ενδοχώρας της νότιας Ευρώπης.

- Το είδος μπορεί να δημιουργήσει παροδικά υψηλούς πληθυσμούς στα νότια και στην κεντρική Ευρώπη, και να αποτελέσει κίνδυνο για ευπαθείς καλλιέργειες

Χαρακτηριστικά του εντόμου που το καθιστούν επικίνδυνο

- Εξαιρετικά μεταναστευτικό είδος
- Μεγάλο εύρος φυτών ξενιστών (πάνω από 350 είδη φυτών ξενιστών)
- Μετακινείται μαζικά (Armyworm)
- Δεν εμφανίζει το φαινόμενο της διάπαυσης
- Αναπτύσσει μεγάλους πληθυσμούς σε μικρό χρονικό διάστημα (υψηλό αναπαραγωγικό δυναμικό)
- Υψηλή προσαρμοστικότητα

Victor Ernest Shelford (1911)

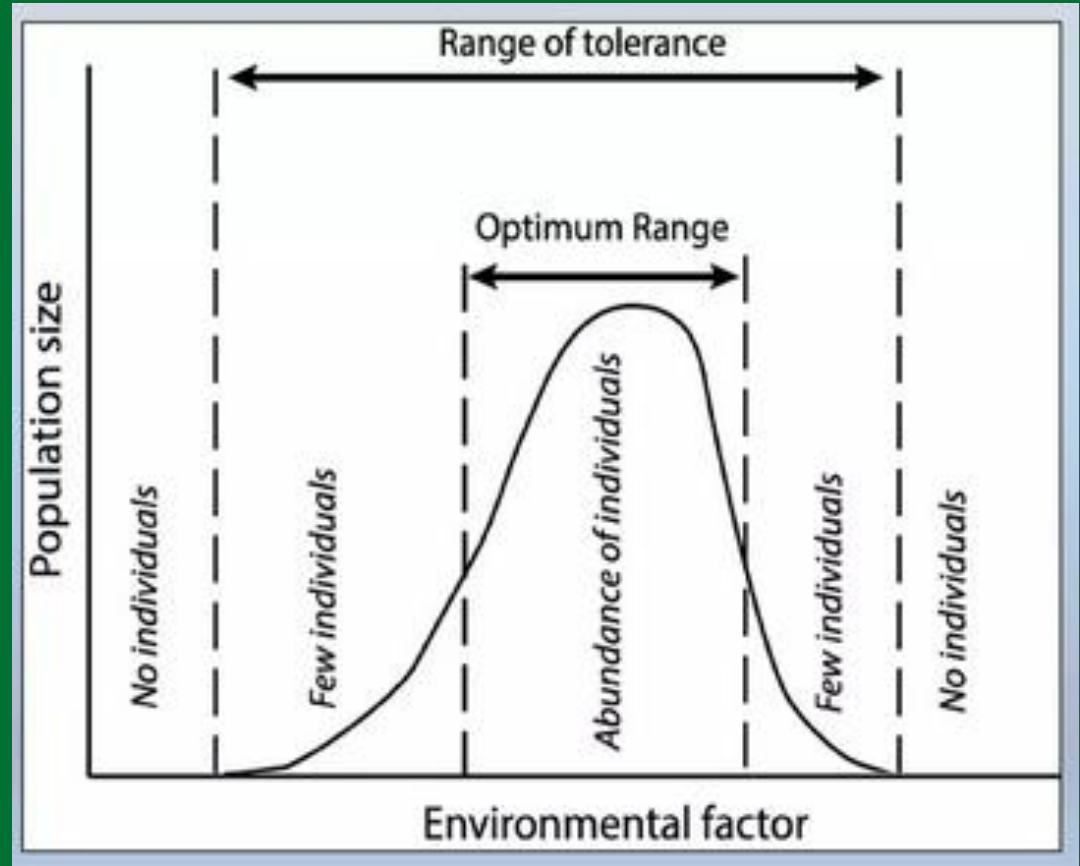

American zoologist

From: academic.oup.com

...it is a habitat generalist (μη εξειδικευμένου ενδιαιτήματος)

- Generalists can eat a variety of foods and thrive in a range of habitats.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/1134 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8ης Ιουνίου 2023

σχετικά με τα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της διασποράς στο έδαφος της Ένωσης του *Spodoptera frugiperda* (Smith), για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072 και την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2018/638

- Ο συγκεκριμένος κανονισμός θεσπίζει μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της διασποράς του *Spodoptera frugiperda* στο έδαφος της Ένωσης (άρθρο 1). Αντικατέστησε την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/638.

- Τα κράτη μέλη διενεργούν ετήσιες έρευνες επισκόπησης για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, σύμφωνα με την κάρτα έρευνας επισκόπησης επιβλαβούς οργανισμού για το *Sprodoptera frugiperda* που δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (άρθρο 3).

Μεθοδολογία Επισκόπησης για τη διαπίστωση παρουσίας ή μη του επιβλαβούς οργανισμού κεραιώδους, *Sprodoptera frugiperda* (L.E. Smith) (Insecta: Lepidoptera: Noctuidae) για το έτος 2023

Η μεθοδολογία αφορά μόνο στους ετήσιους παρατηρησιακούς ελέγχους, δεν αφορά σε ελέγχους που πραγματοποιούνται για ειδική φυτοπροστασιακή διαθεσιμότητα ή οικονομικούς λόγους.
Τα δείγματα, καθώς και τα στοιχεία παρατηρησιακών ελέγχων τα οποία δεν ανανεώνονται από έτος σε έτος ή/και παρατηρούνται από διαφορετικούς εντός του έτους, παραμένουν αρθροθέτητα στη σχετική μεθοδολογία δεν θα παραρτηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος.
Οι έλεγχοι των ενοικιαστικών παρατηρησιακών μόνο από Φθινόπωρο/εαρινούς έλεγχοι.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΛΕΓΧΩΝ	
Τρόπος ελέγχου	<ul style="list-style-type: none"> Ανίχνευση παλιών τύπων <i>Fraxet</i> με ελαστικό φερρώνιο φύλλον εντός των καλλιεργειών έντομων που εκτίθενται σε κάποιο σταθμό υποστήριξης σε όριο πέντε από άκρη της καλλιέργειας.
Ορίσεις τοποθέτησης παγίων	<ul style="list-style-type: none"> Απρόι: ποσειδώνες Σε παραρτί που καλλιεργείται μούσος κοιλιάς παλιών τοποθετείται σε αυτή της καλλιέργειας Σε παραρτί που δεν υπάρχουν καλλιεργείες αρθροθέτου (η Κρήτη, οι παλιές τοποθετήσεις σε καλλιεργείες σκευαυλίου)
Περιόδοι ένεταργίας των ελέγχων	<ul style="list-style-type: none"> Απρίλιος - Σεπτεμβρίου
Διάρκεια ελέγχου παγίων	<ul style="list-style-type: none"> Καθ' όλη διάρκεια της εκπόνησης του παραρτήριου της παγίου και ενοικιαστικά του στα ετήσιου παραρτήριου
Αλληλογό ελαστικού	<ul style="list-style-type: none"> Καθ' όλη 40-50 ημέρες

Τελικό στάδιο ενημέρωσης: 4 Ιανουαρίου 2023

Σχέδια έκτακτης ανάγκης [άρθρο 4 καθώς και άρθρο 25 του Καν(ΕΕ) 2016/2031]

REPÚBLICA PORTUGUESA
AGRICULTURA E ALIMENTAÇÃO

2022

Plano de Contingência
Spodoptera frugiperda (Smith)

dgav
Direção Geral de Agricultura e Veterinária

An Roinn Talmhaíochta,
Bia agus Mara
Department of Agriculture,
Food and the Marine

**Pest Specific Contingency Plan for
Outbreaks of
Spodoptera frugiperda
(Fall armyworm)
(April 2023)**

Spodoptera frugiperda (LAPHFR) - <https://gd.eppo.int>

Fig 1: *Spodoptera frugiperda* © E.R. Wiseman, USDA/ARS, Tifton (US), EPPO
(<https://gd.eppo.int/taxon/LAPHFR/photos>)

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE AGRICULTURA, PESCA Y ALIMENTACIÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE SANIDAD DE LA PRODUCCIÓN AGROARIA
SUBDIRECCIÓN GENERAL DE SANIDAD Y BIENESTAR VEGETAL Y FORESTAL

PROGRAMA NACIONAL PARA LA APLICACIÓN DE LA NORMATIVA FITOSANITARIA

Larva de *Spodoptera frugiperda* y daño en maíz
(Fuente: Ministry of Agriculture, Mechanisation and Irrigation Development, Zimbabwe)

**PLAN DE CONTINGENCIA DE
Spodoptera frugiperda (Smith)**

Octubre 2020

Οδηγίες προς τις υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου

Σχετικά με:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΟΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΓΕΙΤΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Διεύθυνση: Α. Συγγρού 150
Ταχ. Κωδ.: 176 71 Αθήνα
Πληροφορίες: Κρ. Αραμπατζής
Τηλέφωνο: 210 928 7235
Email: zharanatzis@minagri.gr

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ
Αθήνα: 21/09/2023
Αρ.Πρωτ.: 1007/288599

ΠΡΟΣ: Ος/οι Πίνακας, διασποράς

Θέμα: Εμφάνιση στη Χώρα μας του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Sporodera frugiperda* - Λήψη επειγόντων μέτρων για τον περιορισμό της διασποράς και την εξάλειψη του, σε εφαρμογή του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2023/1134.

Σχέτ: Το μ. Α.Π.: ΕΠ1874/20-09-2023 έγγραφο του ΜΔΙ καθώς και την από 20/09/2023 ενημέρωσή του.

Σχέτι με το αντικείμενο του θέματος σας ενημερώνουμε τα εξής:

1. Εμφάνιση του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας προτεραιότητας για την Ε.Ε., *Sporodera frugiperda* στις Περιφερειακές Ενότητες Αιτωλίας και Ανατολικής Αττικής.

Σύμφωνα με το Α.Π.: ΕΠ1874/20-09-2023 και σχετική ενημέρωσή της 20/09/2023 του ΜΔΙ, επιβεβαιώθηκε η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Sporodera frugiperda* στις Περιφερειακές Ενότητες Αιτωλίας και Ανατολικής Αττικής της Χώρας μας. Τα δείγματα του επιβλαβούς οργανισμού προέρχονται από συλλήψεις σε φερονόμους παλιές, που έχουν τοποθετηθεί στο πλαίσιο του Ετήσιου Εθνικού Προγράμματος Επισκοπήσεων για επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας.

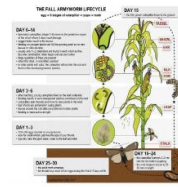
Το έντομο *Sporodera frugiperda* αποτελεί ενωσιακό επιβλαβή οργανισμό καραντίνας για την Ε.Ε. (άρθρο 3, παράγραφο II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072) και συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω του σοβαρού συντητικού οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντίκτυπου για το έδαφος της Ένωσης (άρθρο 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072).

Για την πρόληψη της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της διασποράς του *Sporodera frugiperda* στο έδαφος της Ένωσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θεσπίσει ειδικά μέτρα σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2023/1134.

2. Βασικές πληροφορίες για τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Sporodera frugiperda*:

Το είδος *Sporodera frugiperda* ανήκει στην οικογένεια Noctuidae και είναι εξαιρετικά πολυβόλο. Έχει καταγραφεί σε πάνω από 350 είδη φυτών. Έκτακτα από περισσότερες από 75 οικογένειες, αν και προτιμά κυρίως τα φυτά της οικογένειας Poaceae. Πέρα από τα αγρωστώδη, σημαντικές ζημιές προκαλεί και καλλιέργειες όπως βαμβάκι, κριθάκι,

1

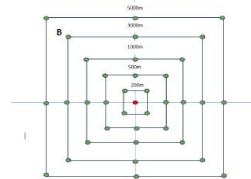
Εικόνα 6: Βιολογικός κύκλος του *S. frugiperda* σε φυτό αραβοσίτου. Πηγή CABI

Οι προνιμφές του εντόμου τρέφονται στα φύλλα των φυτών. Έκτακτα, τα νεαρά σπελίζη, τους μερμηστιμιακούς ιστούς, και τα καρποφόρα όργανα των φυτών. Έκτακτα τους. Οι νεαρές προνιμφές καταναλώνουν την ίδια επιφάνεια των φύλλων και αφήνουν ανάσπαση την επιφάνεια της άλλης πλευράς των φύλλων. Οι προνιμφές δεύτερης και τρίτης ηλικίας καταναλώνουν ολόκληρα τμήματα των φύλλων. Έκτακτα από την άκρη προς τον μίσχο. Οι μεγαλύτερες ηλικιακές προνιμφές προκαλούν γενική αποδόμηση των φυτών. Σε καλές περιπτώσεις καταστρέφουν και τα ακραία μερμηστιμιακά των φυτών. Οι μεγαλύτερες ηλικιακές προνιμφές προσβάλλουν και τα καρποφόρα όργανα των φυτών. Για παράδειγμα καταστρέφουν τους σπόλους, του αραβοσίτου και τα καρπού του βαμβακιού δημιουργώντας στους άτακτους (Εικόνα 7).

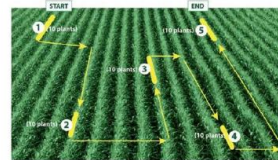

Εικόνα 7. Συμπτώματα του *S. frugiperda*. Α, Βλάβη των προνιμφών σε φύλλα καλαμποκιού. Β, Βλάβη των προνιμφών σε φύλλα καλαμποκιού. Γ, Βλάβη των προνιμφών στο κολοκύθι. Δ, Βλάβη των προνιμφών σε φύλλα καλαμποκιού. Ε, Σπυρί και περιττώματα προνιμφών σε φυτό καλαμποκιού. F, Βλάβη των προνιμφών στα φύλλα βαμβακιού. G, Βλάβη των προνιμφών σε καρπού βαμβακιού. Η, Βλάβη των προνιμφών σε σπόλους καλαμποκιού. Πηγή CABI

5

Σχήμα 1. Σχέδιο δρόμου παγίδων με σκοπό τον προσδιορισμό της έκτασης της προσβολής (delimiting survey) (Α: Αρχαίος, Β: Ανατολική Αττική-οι κέντρικες τελείες δείχνουν τη θέση των παγίδων με τις συλλήψεις του εντόμου, οι πρόσφατες τελείες δείχνουν τις θέσεις τοποθέτησης παγίδων-για τις θέσεις που είναι σε περιοχές εκτός της ζώνης καλλιέργειας (έντομα της δάσος, φυσική βλάστηση δεν θα τοποθετηθούν παγίδες).

Εικόνα 8. Πρότυπο "W" για χρήση στον μακροσκοπικό έλεγχο καλλιεργειών φυτών. Έκτακτα του *S. frugiperda*. Πηγή: FAO.

- Ενημερώνουν τους καλλιεργητές φυτών. Έκτακτα καθώς και όλους του πιθανούς υπεργούς/ενδιαφερόμενους στην περιοχή εντόνου της, για τη διαπίστωση της παρουσίας του ενωσιακού επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Sporodera frugiperda*, με στόχο την ευαισθητοποίηση τους για τον έγκαιρο εντοπισμό πιθανών νέων κρουσμάτων.
- Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του delimiting survey, η ΔΑΟΚ καθορίζει την

8

• Βιολογικό κύκλο του εντόμου.

• Αναγνώριση του.

• Πραγματοποίηση ελέγχων στους αγρούς (Scouting).

• Τοποθέτηση παγίδων για Delimiting surveys.

• Ευαισθητοποίηση του κοινού και των παραγωγών.

• Πύκνωση του δικτύου παγίδων στην υπόλοιπη χώρα.

Οδηγίες προς τις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες σε περίπτωση διαπίστωσης προνυμφών σε αγρούς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΤΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Συγγρού 150
Ταχ. Κωδ.: 176 71, Αθήνα
Πληροφορίες: Χ. Αραμπατζή
Τηλέφωνο: 210-9287235
e-mail: charampatzi@minagric.gr

Αθήνα, 16/10/2023
Αριθμ. Πρωτ.: 11177/315351

ΠΡΟΣ:
Ως ο Πίνακας Διανομής

ΚΟΙΝ:
Υπ.Α.Α.Τ
Γραφείο Προϊστάμενου Γενικής Δ/νσης
Γεωργίας, κ. Α. Πολύμερο

ΘΕΜΑ: Άμεσες ενέργειες υπηρεσιών σε περιπτώσεις εντοπισμού προνυμφών του εντόμου *Sporodoptera frugiperda* κατά τις επιτόπιες επιθεωρήσεις αγρών.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας ενημερώνουμε τα εξής:

Στις περιπτώσεις που κατά τον έλεγχο των φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών ή μετά από γνωστοποίηση ιδιώτη και επίσημη επιβεβαίωση σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, διαπιστώνονται προνύμφες του εντόμου *Sporodoptera frugiperda* σε αγρούς, τότε άμεσα οι αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου προβαίνουν στη λήψη μέτρων με στόχο την εξάλειψη του επιβλαβούς οργανισμού και την αποφυγή της περαιτέρω εξάπλωσής του.

Συγκεκριμένα, στους αγρούς που διαπιστώνονται προνύμφες του εντόμου:

1. Να λαμβάνουν χώρα οι κατάλληλες εφαρμογές με εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα, κατά του επιβλαβούς οργανισμού. Για τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν μπορείτε να συμβουλευτείτε τον σχετικό ιστότοπο του Υπ.Α.Α.Τ.
2. Να μην γίνεται οποιαδήποτε μετακίνηση χώματος από το προσβεβλημένο τεμάχιο.
3. Θα πρέπει να γίνεται καθαρισμός των μηχανημάτων πριν από την έξοδο τους από το τεμάχιο, έτσι ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος μεταφοράς μολυσμένου χώματος από ένα τεμάχιο σε άλλο.
4. Στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων αγρών ή αυτοφώνων φυτών σε αγρούς, όπου διαπιστώνεται προνύμφες του εντόμου, οι κάτοχοι των αγρών είναι υποχρεωμένοι να λαμβάνουν τα μέτρα που θα τους υποδείξουν οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες και συγκεκριμένα: καταστροφή των ζιζανίων και της αυτοφυούς βλάστησης με άροση ή ψεκασμό με κατάλληλα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα.

5. Σε καλλιέργειες θερμοκηπίου ή φυτωριακές επιχειρήσεις, οι παραγωγοί προβαίνουν σε τακτικές επιθεωρήσεις των εκμεταλλεύσεων τους. Εφόσον, κατά τις επιθεωρήσεις, διαπιστωθούν στάδια του εντόμου τότε ενημερώνεται άμεσα η τοπική φυτοϋγειονομική υπηρεσία και ακολουθεί η εφαρμογή ψεκασμών σύμφωνα με τις ετικέτες των εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
6. Σε κάθε περίπτωση ο επαγγελματίας ή άλλο πρόσωπο είναι υποχρεωμένο να γνωστοποιεί την παρουσία στην τοπική φυτοϋγειονομική υπηρεσία ώστε να καταγράφεται η παρουσία του εντόμου, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.

Οι υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνουν εγγράφως τους υπόχρεους για την άμεση λήψη των μέτρων σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2023/1134, καθώς και για την υποχρέωση συμμόρφωσης τους προς την κοινοτική νομοθεσία και τις υποδείξεις των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών σύμφωνα με τα άρθρα 12 έως και 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.

Για την διευκόλυνση των υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου και των παραγωγών έχουν αναρτηθεί πληροφορίες σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό κεράντιδας *Sporodoptera frugiperda* στον ακόλουθο δικτυακό τόπο του Υπ.Α.Α.Τ: <https://www.minagric.gr/for-farmer-2/crop-production/fitoprostasiamemu-fytoygeia>.

Η μη συμμόρφωση των υπόχρεων προς τις υποδείξεις των φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών συνιστά φυτοϋγειονομική παράβαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 34^α και 35 του Ν. 2147/1952 (Α' 155).

Η Προϊστάμενη της Διεύθυνσης

Δρ Αν. Μαυρίδου

Υπ.Α.Α.Τ Δ.Π.Φ.Π.
SMARAGDO BOKOU
16/10/2023 11:32
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ενημερώσεις από τις τοπικές υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου

FARMABLOG NitroStim
Μικροβίαιος Βιοελεγκτής Ασφαλείας

TA ΠΙΟ ΠΡΟΦΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

Αρχική / Κατηγορίες / Τεχνικά Αρθρα / Φωτοгаларии / Προσοχή! Βασικές πληροφορίες για τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας Spodoptera frugiperda

21 Ιουλίου 2023

Προσοχή! Βασικές πληροφορίες για τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας Spodoptera frugiperda

▲ ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΤΑΜΙΑΣ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Προσοχή! επιβλαβής οργανισμός καραντίνας Spodoptera frugiperda

BASF Alverde®

2023/10/03 Χαμένος καρπός: εμφανίστηκε και στην...

ΕΠΕΛΕ

Αρχική Γενική Εγγραφή Εργαστήρια Υπηρεσίες Τμήμα Αγροτικών Μελετών ΔΠΕ Έρευνα Διπλωματικές

Εργαζόμενα για την Απαιτούμενη Επένδυση στο μέλλον

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Twitter Facebook YouTube Instagram

Τρίτη, 03 Οκτωβρίου 2023 — Κατηγορία: Γεωργικές Προειδοποιήσεις

"Χαμένος καρπός": εμφανίστηκε και στην Ελλάδα το παράσιτο Spodoptera frugiperda

Σύμφωνα με εξαιρετικά επειγόν έγγραφο του ΥΠΑΑΤ, επιβλαβήθηκε από το Μπενάκιο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας Spodoptera frugiperda στις ΠΕ Λακωνίας και Ανατολικής Αττικής της χώρας μας.

ΑΓΡΟΫΠΟΣ

Καλύψεις Σκευαστικά Προστασίες Μεταλλικά Βαρέα Εξοπλισμός Αρχεία

TECHNOLOGY

AVAIL ΚΑΝΕΙ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ

TEGOFERT

Ήρθε στην χώρα μας επικίνδυνο έντομο καραντίνας, βρέθηκε σε Λακωνία και Αττική

Επιβεβαιώθηκε η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας Spodoptera frugiperda στις Περιφέρειες Λακωνίας (ΠΕ) Λακωνίας και Ανατολικής Αττικής.

Δ.Α.Ο. Π.Ε. Καρδίτσας: Εμφάνιση του επιβλαβούς οργανισμού (έντομο) καραντίνας Spodoptera frugiperda

ΑΓΡΟΦΟΡΜΑ ΙΚΕ

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΓΡΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΓΑΠΗ

ΑΓΑΠΗ

ΑΓΑΠΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΗΓΙΚΗ ΓΟΝΕΩΝ

Από ΚΑΡΔΙΤΣΑ, 21.100
αριθ. 272200004 - cost 600 72600 3

Καμία έκπτωση 2023

218.393.772

218.393.772

218.393.772

Φυλλάδιο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΓΕΩΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΡΟΥ

Spodoptera frugiperda

Επιβλαβής Οργανισμός Καραντίνας που προσβάλλει το καλαμπόκι και πολλά άλλα είδη

Άνοιγμα φτερών: 20-40mm

Μήκος προνύμφης 35 mm-4mm

Images: EPPO website

I Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Πως μοιάζει;

- Ενήλικα έντομα (φύτο 1): Καφέ-γκρι αποχρώσεις σε ποικιλόμορφα σχήματα. Το κάτω μέρος των φτερών ανοικτόχρωμο.
- Προνύμφη (φύτο 2): Καφέ/πράσινο αποχρώσεις με λευκές διαμήκεις γραμμές, με μαύρες τελείες. Στο τελευταίο κοιλιακό τμήμα 4 τελείες είναι διατεταγμένες σε τετράγωνο

Που εντοπίζεται;

- Προνύμφη: τρέφεται με το φύλλωμα ή τον καρπό προκαλώντας σημαντικές ζημιές.
- Φυτά ξενιστές: μεγάλο εύρος ξενιστών γεωργικής σημασίας
- Κύριοι ξενιστές: Καλαμπόκι (*Zea mays*), Ρύζι (*Oryza sativa*), Βαμβάκι (*Gossypium hirsutum*) Πυτεριάς (*Capsicum annuum*), Μελιτζάνα (*Solanum melongena*), Γαρίφαλλα (*Dianthus sp.*), Χρυσάνθεμα (*Chrysanthemum sp.*), *Pelargonium* (Πελαργόνιο)

Πόσο επιζήμιο είναι;

- Σε σοβαρές προσβολές ο καρπός και το φύλλωμα παρουσιάζουν έντονα συμπτώματα και χωρίς λήψη μέτρων οι καρποί καθίστανται μη εμπορεύσιμοι.
- Σοβαρές ζημιές προκαλούνται στα είδη: καλαμπόκι, σόργο, ζαχαρόκαλαμο, βαμβάκι

Επιστημονική ονομασία:

Spodoptera frugiperda

Φυτογεωνομικό καθεστώς:

Επιβλαβής οργανισμός
καραντίνας

Γεωγραφική κατανομή:

Spodoptera frugiperda

Παρόμοια είδη:

Spodoptera littoralis

Helicoverpa armigera

- > *Spodoptera littoralis* → (Σπονιτόπτερα): προσβάλλει πιπεριές, κραιβοειδή, λαχανικά κ.α.
- > *Helicoverpa armigera* → (πράσινο σκουλήκι): προσβάλλει βαμβάκι, τομάτες, λαχανικά, καλαμπόκι κ.α.
- > Και τα δύο είδη είναι ευρέως διαδεδομένα στην Ελλάδα.

Βιολογικός κύκλος

Τρόπος διασποράς

- Το έντομο μπορεί να πετάξει μέχρι και 100 Km την ημέρα. Μετακίνηση σε μεγάλες αποστάσεις μέσω αέριων μαζών.
- Μέσω εμπορίου των μολυσμένων καρπών καρπών καλαμπόκι, πιπεριάς, τομάτας και άλλων ξενιστών.
- Μέσω των φυτών προς φύτευση των ειδών καλαμπόκι, χρυσάνθεμο, γαρίφαλλο κ.α.

Αντιμετώπιση

- Χρήση παγίδων (φερομονικών ή φυτικών).
- Χρήση απεγκλωμμένων εντομοκτόνων.
- Καταστροφή προσβεβλημένων φυτών ή/και καρπών.
- Συστηματικό έλεγχο των καλλιεργειών για τη διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων και άμεση ενημέρωση των αρμόδιων φυτογεωνομικών υπηρεσιών σε περίπτωση εντοπισμού τους.

Μεθόδοι επισκόπησης

- Μακροσκοπικός έλεγχος σε καλλέργειες καλαμπόκι, ρυζιού, βαμβάκι και σολανωειδών και σε καρπούς για εντοπισμό σταδίων του εντόμου ή εντοπισμό συμπτωμάτων στους καρπούς και στα φύλλα.
- Χρήση παγίδων (φερομονικών ή φυτικών) κατά την περίοδο πτήτων των εντόμων (Μάρτιο-Οκτώβριο).
- Η επιβεβαίωση παρουσίας του εντόμου γίνεται από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο.

Επικοινωνήστε μαζί μας

Σε περιπτώσεις υπόπτων συμπτωμάτων επικοινωνείτε με το τμήμα Ποιοτικού και Φυτογεωνομικού Ελέγχου Π.Ε. Εβρου της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας Π.Α.Μ.Θ. (τηλ. 2551357172, 2551357165 και 2554041659) καθώς και με το τμήμα Φυτογεωνομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υ.Α.Α.Τ. (Email: planthealth@minagric.gr)

Αφίσα

SPODOPTERA FRUGIPERDA

ΕΠΙΒΛΑΒΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Το έντομο Spodoptera frugiperda απειλεί ότι εισάγεται επιβλαβή οργανική ύλη εντός Η χώρα (επιτομή του εντόμου) φέρει ως ρι ή φύλλωμα ή των κομμάτια οργανικών υφασμάτων όπως: Η ύλη από το έντομο μπορεί να μεταβεί σημαντικά την παραγωγή ήτοι απειλείται σε μεγάλες ποσότητες.

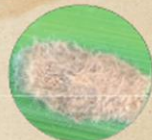
ΠΩΣ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ;

ΕΝΗΛΙΚΟ
Καρύ γκρι αποχρώσεις σε ποικιλόμορφα σήματα. Το κάτω μέρος των φτερών είναι ανοικτόκίτρινο.

ΠΡΟΝΥΜΦΗ
Φέρει στην κεφαλή υπολευκό σχηματισμό σε σχήμα Y και στο τελευταίο κοιλιακό τμήμα έχει τέσσερις κηλίδες.

ΑΥΓΑ
Σφαιρικά που ενσωματώνονται στις φυλλικές επιφάνειες σε ομάδες. Το βήλο σκεπάζει τα αυγά με τριχίδια από την κοιλιά του για να τα κάνει λιγότερο εμφανή και να τα προστατεύσει.

ΠΡΟΣΒΛΕΙ ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΙΘΜΟ ΦΥΤΩΝ!

ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ

ΡΥΖΙ

ΒΑΜΒΑΚΙ

ΣΟΛΑΝΩΔΗ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΖΗΜΙΣ

Ζημιές σε φύλλωμα από νεαρές προνύμφες (winter young like).

Εκτεταμένες ζημιές σε φύλλωμα από προνύμφες, μεγαλύτερη ηλικίας.

Ανοικτήματα της προνύμφης.

Ζημιές στην αριστική ταξινόμηση από προνύμφη σε καλλιέργεια.

ΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΝΤΟΜΟ SPODOPTERA FRUGIPERDA ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝ ΟΛΩΝ

- Ενθαρμυρίζετε από τις τοπικές υπηρεσίες φυτογυνομικού ελέγχου για την επικινδυνότητα, τα συμπτώματα, τα φυτά ξενιστές και την καλύτερη νοσοκόμα σχετικά με το Spodoptera frugiperda.
- Επικοινωνήστε άμεσα με τις τοπικές υπηρεσίες φυτογυνομικού ελέγχου σε περίπτωση υποψίας παρουσίας του εντόμου.
- Η συνεργασία όλων (βιοκόσμου φορέων και ιδιωτών) είναι απαραίτητη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Έλεγχου, Αξιολόγησης Προϊόντων, Φυτογυνομικού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Οριοθέτηση ζωνών (άρθρο 5):

Άρθρο 5

Καθορισμός οριοθετημένων περιοχών

1. Σε περίπτωση επιβεβαίωσης της παρουσίας του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, το οικείο κράτος μέλος καθορίζει, χωρίς καθυστέρηση, οριοθετημένη περιοχή, η οποία αποτελείται από:

- α) προσβεβλημένη ζώνη, που περιλαμβάνει την τοποθεσία με τα προσβεβλημένα φυτά και όλα τα φυτά τα οποία ενδέχεται να προσβληθούν σε ακτίνα 100 m γύρω από το σημείο ανεύρεσης του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού· και
- β) ζώνη ασφαλείας πλάτους τουλάχιστον 5 km και κατά το μέγιστο 100 km, πέρα από τα όρια της προσβεβλημένης ζώνης.

Η ζώνη ασφαλείας μπορεί να επεκταθεί σε πάνω από 100 km, αν το κράτος μέλος το κρίνει απαραίτητο για την προστασία του εδάφους του από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό.

2. Για τον καθορισμό των ορίων της οριοθετημένης περιοχής λαμβάνονται υπόψη οι επιστημονικές αρχές, τα βιολογικά χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για τη μεταναστευτική ικανότητα, το επίπεδο της προσβολής, τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής, τη συγκεκριμένη κατανομή των φυτών-ξενιστών στην εν λόγω περιοχή και τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την εγκατάσταση του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

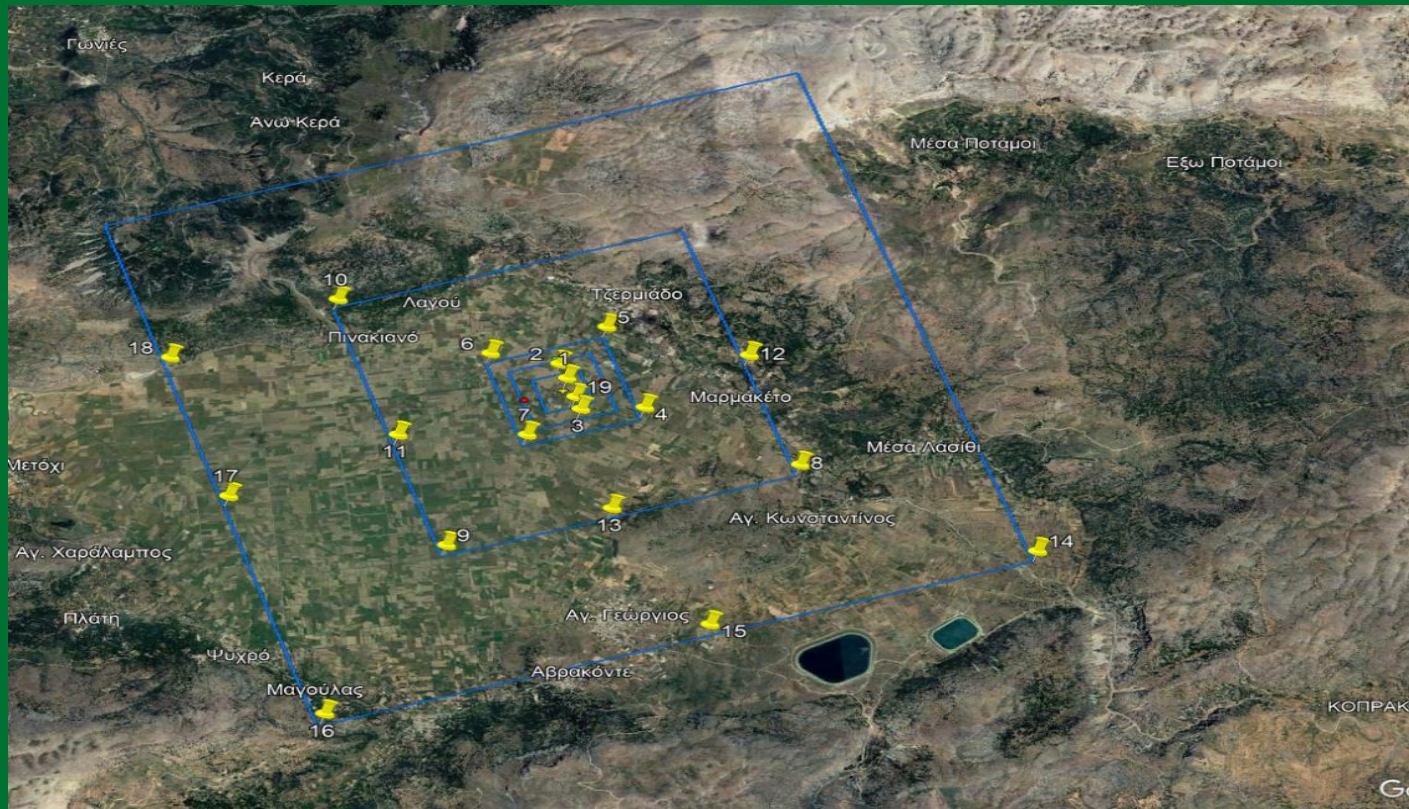
3. Εντός των οριοθετημένων περιοχών, οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την απειλή που συνιστά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός και σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αποτροπή της περαιτέρω διασποράς του εκτός των εν λόγω περιοχών. Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι το ευρύ κοινό και οι επαγγελματίες γνωρίζουν την οριοθέτηση των οριοθετημένων περιοχών.

Οριοθέτηση ζωνών (άρθρο 5):

- **Μία προσβεβλημένη ζώνη**, που περιλαμβάνει την τοποθεσία με τα προσβεβλημένα φυτά και όλα τα φυτά τα οποία ενδέχεται να προσβληθούν σε ακτίνα 100 m γύρω από το σημείο ανεύρεσης του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού· και
- **Μία ζώνη ασφαλείας πλάτους** τουλάχιστον 5 km και κατά το μέγιστο 100 km, πέρα από τα όρια της προσβεβλημένης ζώνης.
- Ευαισθητοποίηση του κοινού και των επαγγελματιών στις οριοθετημένες περιοχές.
- **Βασική προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της οριοθέτησης είναι η ολοκλήρωση του Delimiting survey (άρθρο 18 του Καν (ΕΕ) 2016/2031).**

Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου

Επισκοπήσεις προσδιορισμού της διασποράς τους εντόμου (DELIMITING SURVEYS)

- 17 Παγίδες
- Μακροσκοπικοί έλεγχοι σε αγρούς

Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου

Επισκοπήσεις προσδιορισμού της διασποράς τους εντόμου (DELIMITING SURVEYS)

- 21 Παγίδες
- Μακροσκοπικοί έλεγχοι σε αγρούς

Οριοθέτηση ζωνών (άρθρο 5):

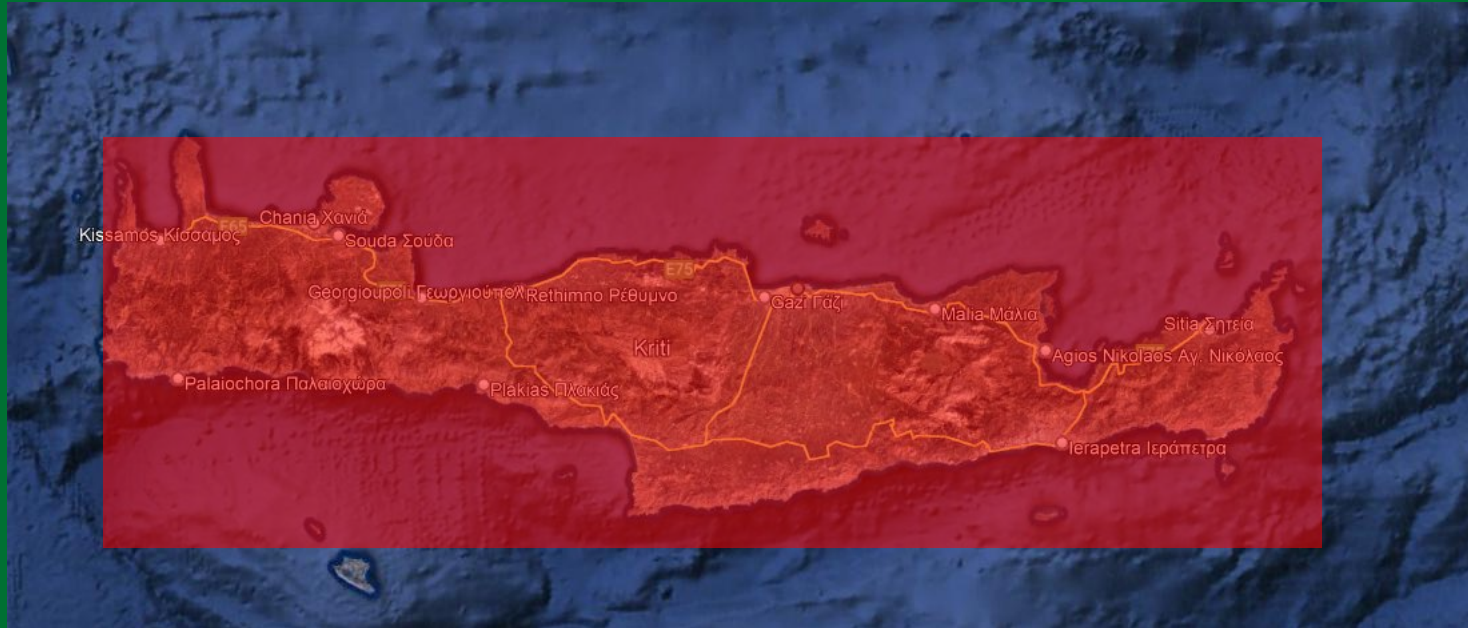
- ΛΑΚΩΝΙΑ
- ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ
- ΕΥΒΟΙΑ

Οριοθέτηση ζωνών (άρθρο 5):

• ΛΕΣΒΟΣ

Οριοθέτηση ζωνών (άρθρο 5):

- **ΗΡΑΚΛΕΙΟ**
- **ΛΑΣΙΟΙ**
- **ΡΕΘΥΜΝΟ**
- **ΧΑΝΙΑ**

Επισκοπήσεις στις οριοθετημένες περιοχές (άρθρο 7):

Εντατικοποίηση των επισκοπήσεων με:

α) αύξηση του αριθμού παγίδων και της συχνότητας ελέγχου των παγίδων·

β) αναζήτηση στις μονάδες παραγωγής όπου καλλιεργούνται τα φυτά-ξενιστές· και

γ) σχεδιασμός της επισκόπησης και σύστημα δειγματοληψίας που είναι ικανά να εντοπίζουν τον βαθμό παρουσίας του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού σε επίπεδο 1 %, με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 95%.

Μέτρα για την εξάλειψη στις προσβεβλημένες ζώνες (άρθρο 9):

- Καταστροφή ή ψεκασμοί των προσβεβλημένων φυτών με εγκεκριμένα εντομοκτόνα.
- Μέριμνα για καταστροφή των ζιζανίων
- Καλλιέργεια του εδάφους (ruvae).
- Μέτρα φυτο – υγιεινής για γεωργικά μηχανήματα και σε συσκευαστήρια.
- Παρακολούθηση των καλλιεργειών για την έγκαιρη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων.
- Απαγόρευση της διακίνησης του ανώτερου στρώματος του εδάφους και των χρησιμοποιηθέντων καλλιεργητικών υποστρωμάτων εκτός της προσβεβλημένης ζώνης.

Food and Agriculture Organization of the United Nations

FAO GUIDANCE NOTE 2

FALL ARMYWORM SCOUTING

One of the most important things that farmers can do to manage Fall Armyworm is to enter their fields at least once a week, more often when there are dynamic changes. This "scouting" will help farmers better understand the biology of the organisms in the field and their interactions (ecology). The increased knowledge should lead to better decision-making and result in greater production, fewer wasted resources and more sustainability. For smallholders (with less than 2 ha), scouting will also help farmers learn the variability of their fields – where the low-lying spots are that are more humid, where the soil types are different, where increased organic matter results in better plant growth,

where a certain type of weed is almost always more abundant, etc.

"Scouting" means rapidly and systematically determining overall crop health and estimating presence of certain organisms causing damage and potentially yield reduction.

For Fall Armyworm, the procedure is quite simple: Determine the field to be sampled. For a smallholder, this is typically less than 2 ha. If the fields were planted at different times, with different varieties, or with different conditions (intercropping, fertilization, etc.), then each plot should be sampled differently. In the field, walk a letter "W", covering the entire field:

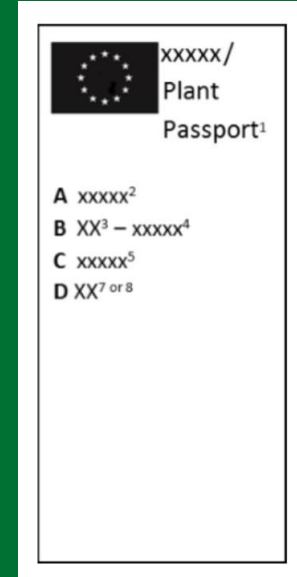

START **END**

1 (10 plants) 2 (10 plants) 3 (10 plants) 4 (10 plants) 5 (10 plants)

Διακίνηση συγκεκριμένων φυτών (άρθρο 11)

- καρποί των ειδών **Capsicum L.**, *Momordica L.*, *Solanum aethiopicum L.*, *Solanum macrocarpon L.* και **Solanum melongena L.**:
- φυτά του είδους **Asparagus officinalis L.**, εκτός των μίσχων που καλύπτονται από χώμα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, της ζωντανής γύρης, των φυτών σε ιστοκαλλιέργεια και των σπόρων·
- φυτά του είδους **Zea mays L.**, εκτός της ζωντανής γύρης, των φυτών σε ιστοκαλλιέργεια, των σπόρων και των κόκκων·
- φυτά των ειδών *Chrysanthemum L.*, *Dianthus L.* και *Pelargonium l'Hérit. ex Ait.*, εκτός των σπόρων·

• τα οποία πέρασαν ένα τμήμα της ζωής τους σε οριοθετημένες περιοχές μπορούν να μετακινηθούν εκτός των οριοθετημένων περιοχών μόνον εάν από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο.

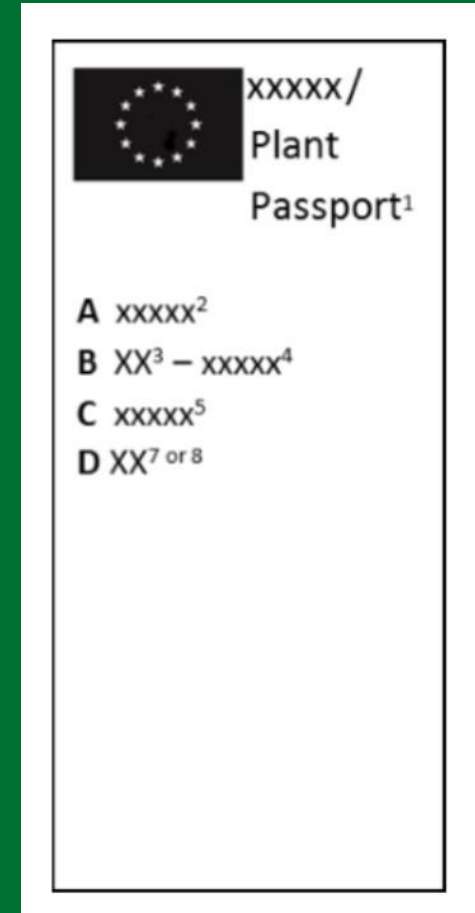
Το φυτοϋγειονομικό διαβατήριο πιστοποιεί ότι:

- Πριν από τη διακίνησή τους, υποβλήθηκαν σε επιθεώρηση και διαπιστώθηκε ότι είναι απαλλαγμένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό
- Η μονάδα παραγωγής έχει καταχωριστεί για τον σκοπό του ελέγχου των απαιτήσεων του παρόντος κανονισμού
- Διενεργήθηκαν επίσημες επιθεωρήσεις κατά τη διάρκεια των τριών μηνών πριν από τη διακίνηση, και δεν εντοπίστηκε παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού στα συγκεκριμένα φυτά
- Έχει φυσική απομόνωση από την εισαγωγή του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού· ή γίνονται επεμβάσεις φυτοπροστασίας
- Υπάρχουν στοιχεία που διασφαλίζουν την ιχνηλασιμότητα των συγκεκριμένων φυτών στη μονάδα παραγωγής πριν από τη διακίνησή τους εκτός των οριοθετημένων περιοχών·

ΠΡΑΚΤΙΚΑ:

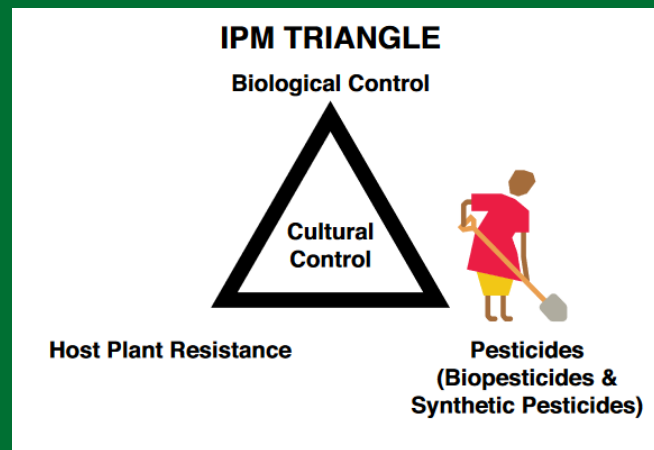
- ΚΑΡΠΟΙ ΠΙΠΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΙΤΖΑΝΑΣ ΓΙΑ ΝΑ «ΦΥΓΟΥΝ» ΕΚΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ ΘΑ ΘΕΛΟΥΝ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ.
- ΔΡΕΠΤΑ ΑΝΘΗ *Chrysanthemum*, *Dianthus* και *Pelargonium* ΘΑ ΘΕΛΟΥΝ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ.
- ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥΣ.

ΣΥΝΟΨΗ:

- Ένας από τους σημαντικότερους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας παγκοσμίως.
- Επιβλαβής οργανισμός προτεραιότητας για τις χώρες της ΕΕ
- Οι συνθήκες της χώρας μας είναι ευνοϊκές για την εγκατάσταση του και την δημιουργία προβλημάτων στις καλλιέργειες.
- Το επιστημονικό προσωπικό της χώρας αλλά και οι παραγωγοί μας έχουν σημαντική εμπειρία στην διαχείριση εντόμων της τάξης των Λεπιδοπτέρων.
- Ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση, ενημέρωση και εγρήγορση των γεωπόνων και παραγωγών.
- Ψεκασμοί, IPM, καλλιεργητικά μέτρα, διαχείριση της ανθεκτικότητας στα εντομοκτόνα
- Επίσημα μέτρα σύμφωνα με τον Εκτελ. Καν (ΕΕ) 2023/1134.

....και κάτι τελευταίο:

Fall armyworm damage on sports field

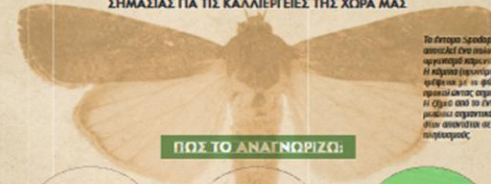
ARMY WORMS INVADING EAST TEXAS
SMALL PESTS CAUSING BIG DAMAGE AND BIGGER PROBLEMS

Ευχαριστώ για την Προσοχή σας

SPODOPTERA FRUGIPERDA

ΕΠΙΒΛΗΘΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ
ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Το έντομο Spodoptera frugiperda αποτελεί ένα παγκόσμιο επιβλαβή οργανισμό που εισήχθη με σκοπό την αντιμετώπιση του εντομοκτόνου φημέρου και με το φάλλομα ή τον κορμό που προσβάλλει σποδικά σποδικά όσπρια, ειδικά από τα εντομοκτόνα με μολυσματικό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη σε μεγάλες ποσότητες.

ΠΩΣ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ:

ΕΝΗΛΙΚΟ
Κορμό-γέμη αποχρώσεις σε ποικιλόμορφο σχέδια. Το κάτω μέρος των φτερών είναι ανοιχτόχρωμο.

ΠΡΟΝΥΜΦΗ
Φέρει στην κεφαλή υπολευκό σημάδι στο στήθος Y και στο τελευταίο κοιλιακό τμήμα έχει τέσσερις κηλίδες.

ΑΥΓΑ
Σφαιρικά που εναποτίθενται στις φυλλώδεις επιφάνειες σε ομάδες. Το θηλυκό σκεπάζει τα αυγά με τρούλια από την κοιλιά του για να τα κάνει λιγότερο εμφανή και να τα προστατεύσει.

ΠΡΟΣΒΛΕΙ ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΙΘΜΟ ΦΥΤΩΝ!

ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ

ΡΥΖΙ

ΒΑΜΒΑΚΙ

ΣΟΛΑΝΟΔΗ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ

Ζημιές σε φύλλα από νεαρές προνύμφες (μικρών παρα-όλων).

Εκτεταμένες ζημιές σε φύλλα από προνύμφες μεγάλων ηλικιών.

Αποκορύφωση της προνύμφης.

Ζημιές στην άκρομηλ τσίχλα από προνύμφη σε καλλιέργεια.

ΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΝΤΟΜΟ SPODOPTERA FRUGIPERDA ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝ ΟΛΩΝ

- Ενθαρρύνετε από τις τοπικές υπηρεσίες φυτογαστρονομικού ελέγχου για την επικινδυνότητα, τα συμπτώματα, τα φυτά ξενιστές και την καλύτερη νομοθεσία σχετικά με το Spodoptera frugiperda.
- Επισκευάζονται άμεσα με τις τοπικές υπηρεσίες φυτογαστρονομικού ελέγχου σε περίπτωση υποψίας παρουσίας του εντόμου.
- Η συνεργασία όλων (αgroνομών φορέων και ιδιωτών) είναι απαραίτητη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Γεωργίας
Ασπιδοθήκη Πρωτογενούς Υποδομής Περιφέρειας